

Δασολιβαδικά συστήματα

Δρ. Αναστασία Παντέρα

Καθηγήτρια,

Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού
Περιβάλλοντος, Καρπενήσι

Δασολιβαδικά συστήματα: τα αρχαιότερα
αγροδασοπονικά συστήματα

Δασολιβαδικά συστήματα:

Δέντρα με ζώα

Τα δέντρα μπορεί να είναι:

- Δασικά είδη ή καλλιεργούμενα
- Φυσικά ή φυτεμένα
- Αείφυλλα ή αειθαλή

Τα ζώα μπορεί να είναι:

- Αίγες
- Πρόβατα
- Βοοειδή
- Χοίροι

Δασολιβαδικά συστήματα

- Δέντρα σε λιβάδια ή γενικά βοσκόμενες εκτάσεις, κατανεμημένα ακανόνιστα ή συστηματικά στο χώρο
- Αποτελούν πηγές πρωτεϊνών για πλούσια σε πρωτεΐνες ζωικές τροφές για απευθείας βόσκηση ή συλλογή από τον κτηνοτρόφο
- Φυτείες που βόσκονται, π.χ. αγελάδες σε φυτείες κερασιάς

Ρόλος των δέντρων στα δασολιβαδικά συστήματα

Προϊόντα

- Ξυλεία
- Καυσόξυλα
- Πάσσαλοι
- Ξυλάνθρακας
- Χορτονομή
- Καρποί γενικά
- Διάφορα άλλα

Λειτουργίες

- Απορρόφηση του νερού και των θρεπτικών ουσιών
- Δέσμευση αζώτου
- Σκίαση
- Ανεμοφράχτες και διαχωριστικοί φράχτες
- Οριοθέτηση ιδιοκτησιών ή καλλιεργειών
- Έλεγχος διάβρωσης

Ρόλος των ζώων στα δασολιβαδικά συστήματα

Λειτουργίες/προϊόντα

- Εισόδημα μέσω του κρέατος και του γάλακτος
- Μεταφορά θρεπτικών στοιχείων από τα φυτά στο έδαφος
- Κατανάλωση υπολειμμάτων συγκομιδής ή λιγότερο πολύτιμων συγκομιδών
- Οργανική ουσία του εδάφους
- Μείωση της υπόροφης βιομάζας και, κατά συνέπεια, τον κίνδυνο δασικών πυρκαγιών

Προβλήματα

Ζημίες στις πολυετείς και ετήσιες καλλιέργειες

Κύρια δασολιβαδικά οικοσυστήματα σε ορεινές περιοχές

- Αραιά δάση με κάλυψη (συγκόμωση) μικρότερη του 40%
- Βοσκόμενα δάση με κάλυψη μεγαλύτερη του 40%

Πλεονεκτήματα των δασολιβαδικών συστημάτων

- Καλύτερη χρήση του υπέργειου
- Προστασία της βιοποικιλότητας
- Βελτίωση των φυσικών, χημικών και βιολογικών ιδιοτήτων του εδάφους
- Αυξημένη παραγωγή
- Μείωση υδατικού στρες μέσω της απομάκρυνσης της ανταγωνιστικής βλάστησης
- Μείωση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών

Μειονεκτήματα

- Ζημίες στα δέντρα που προκαλούνται από τα ζώα
- Χαμηλή φυσική αναγέννηση
- Υπερβόσκηση
- Αλλαγή της φυσικής βλάστησης από εύγευστα σε μη εύγευστα είδη \Rightarrow αλλαγή στη σύνθεση ειδών

Εκτίμηση έκτασης

- Of the total area 12.890.000 ha,
- Agricultural area: 3.483.000 ha
- Silvopastoral area: Estimated over 4.000.000 ha
- 625 cattle,
- 5362 goats,
- 9042 sheep (in thousands)

Δασολιβαδικά συστήματα στην Ελλάδα

Δέντρα

Φυτεμένα ή υπάρχοντα αειθαλή ή φυλλοβόλα είδη

♠ ελιές, καρυδιές, αμυγδαλιές, λεύκες, κυπαρίσσια, πεύκα, δρυς

Υπόροφος

□ Βίκος (*Vicia spp.*), μηδική, τριφύλι (*Trifolium spp.*), ετήσια είδη και άλλες καλλιέργειες

Ζώα

♥ Πρόβατα, αίγες, βοοειδή, χοίροι

Ειδικές μορφές

- Μελισσοτροφία
- Σηροτροφία με μουριές (*Morrus alba*) και ρείκι (*Erica arborea*)

Χαλέπιος
πεύκη

Pinus halepensis Mill.

Τραχεία πεύκη

Πουρνάρια

Βαλανιδιά

20.05.2005 16:48

Ελιές

Χαρουπιές

Καρυδιά

Καστανιά

Λεύκη - πρόβατα

Βόλτα στις άλλες χώρες...

Ισπανία

Ιταλία

Ελβετία

Γαλλία

Ηνωμένο Βασίλειο

17/04/20

Photo: Gerardo Moreno

17/04/20

Photo: Gerardo Moreno

Photo: Gerardo Moreno

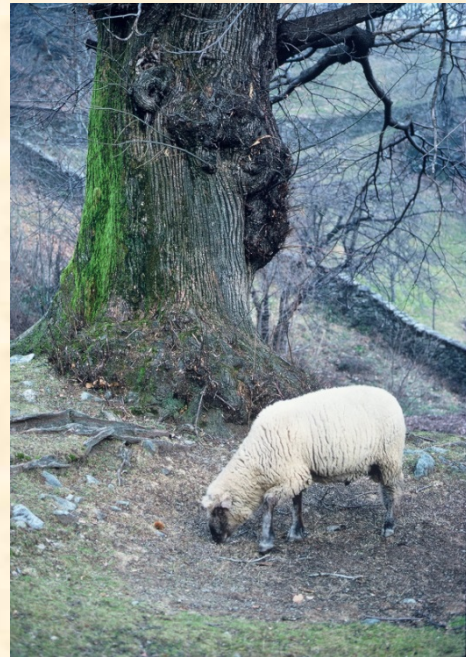

Photos by A. Rosati

Pictures by F. Herzog

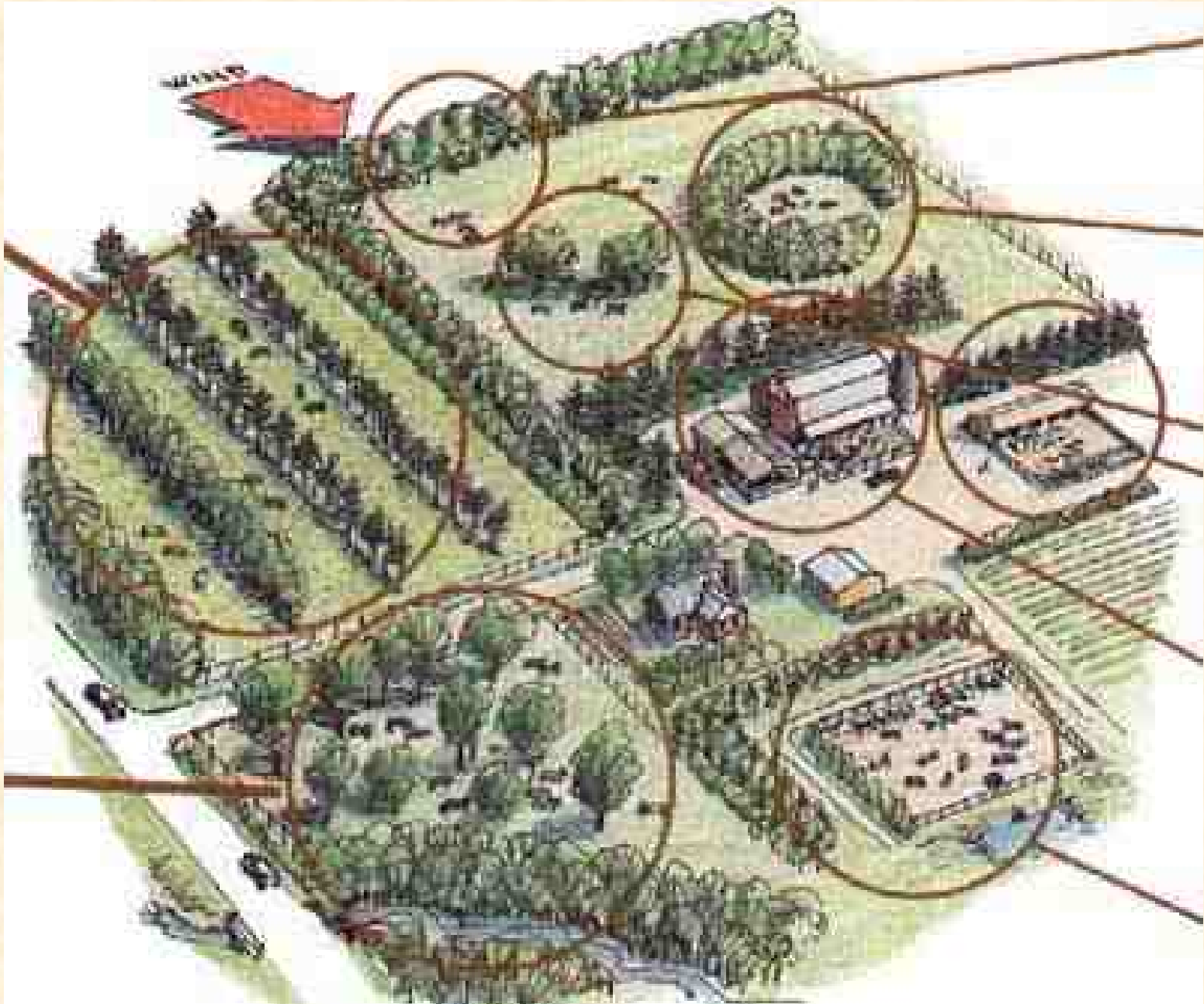
Picture property of CRAN

Photo by Paul Burgess

AFBI Loughgall Rodrigo Olave

USDA National Agroforestry Service

Συμπεράσματα

- Τα παραδοσιακά δασολιβαδικά συστήματα είναι πλούσια και βιώσιμα
- Η εγκατάλειψη είναι ο κύριος λόγος για την υποβάθμισή τους
- Οι αγρότες πρέπει να καταλάβουν τον οικολογικό ρόλο αυτών των συστημάτων
- Πρέπει να δοθούν ειδικά κίνητρα στους κτηνοτρόφους

Ευχαριστώ!

